

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФИНАНСОВО – СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

Приета от КС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц.д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЧЕТОВОДСТВО”

ЗА СПЕЦ. “Социална сигурност и застраховане“ ; ОКС “бакалавър”

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4 ; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове).</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ		
в т.ч.:		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	45	3
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(доц.д-р Н.Попова)

2.
(гл.ас.д-р П.Захариев)

Ръководител катедра:.....
"Счетоводна отчетност" (доц. д-р Сл. Генов)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Застрахователно счетоводство” е специална надграждаща счетоводна дисциплина, която е базирана върху знанията, придобити от студентите в специалност „Социална сигурност и застраховане” от Икономически университет-Варна по предходно изучавани счетоводни дисциплини от общ характер. В резултат на изучаване на дисциплината студентите придобиват специални знания, допълващи тези дисциплини, а това разширява обхвата на техните умения и дава съществено предимство при последваща реализация в стопанската практика.

Дисциплината има за цел да запознае студентите с особеностите в отчетността на застрахователните и презастрахователни предприятия. Извършен е обзор на прилаганата нормативна уредба в областта на застрахователното дело и застрахователното счетоводство. Акцентирано е върху основните принципи на отчетността в застрахователните предприятия, технологията за набиране на счетоводна информация, основните отчетни обекти, специфични за посочените предприятия, както и върху счетоводните процедури по отразяване на специфичните операции с тях. В частност е обърнато специално внимание върху особеностите при отчитане на специфичните разходи, на приходите и разходите на застрахователите, на реда за формиране и отчитане на специфичните застрахователно-технически резерви, както и на елементите на финансовия отчет на застрахователните предприятия.

Семинарните занятия по дисциплината имат практико-приложна насоченост, като чрез решаването на задачи, тестове и казуси студентите получават възможност за пряка адаптация към действащата практика при тяхната последваща реализация след дипломирането.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Особенности на застрахователното счетоводство като учебна дисциплина и практика. Нормативна уредба		1	2	
1.1.	Обща характеристика и особености на застрахователната дейност			
1.2.	Нормативна регламентация на застрахователната дейност			
Тема 2. Класификация на застрахователните услуги. Застрахователни браншове. Пряко застраховане, презастраховане, съзастраховане		3	4	
2.1.	Класификация на застрахователните услуги. Застрахователни браншове. Пряко застраховане, презастраховане, съзастраховане			
2.2.	Застрахователни продукти, предлагани от застрахователите в РБългария			
Тема 3. Организация на синтетичното и аналитично отчитане на основните отчетни обекти		4	5	
3.1.	Сметки за отчитане на разходи и приходи по пряко			

	застраховане			
3.2.	Сметки за отчитане на разходи и приходи по презастраховане			
3.3.	Сметки за отчитане на специфични застрахователни разчети			
3.4.	Сметки за отчитане на застрахователно-технически резерви			
Тема 4. Особенности при отчитане на разчетите при застрахователите и презастрахователите		6	9	
4.1.	Отчитане на разчетите за данък върху застрахователните премии			
4.2.	Отчитане на вътрешните разчети			
4.3.	Отчитане на разчетите със застрахователни агенти и застрахователни брокери			
4.4.	Отчитане на разчети с клиенти по застраховане			
4.5.	Отчитане на разчети с местни застрахователи и трети лица по регресни иски			
4.6.	Отчитане на разчетите по съзастраховане			
4.7.	Отчитане на разчетите по презастраховане			
4.8.	Отчитане на други специфични разчети			
Тема 5. Ликвидационно производство – същност, етапи и технология		2	3	
5.1.	Същност и обща стандартна технология на ликвидационното производство			
5.2.	Специфика в ликвидационното производство при някои задължителни застраховки			
Тема 6. Обща характеристика и класификация на разходите при застрахователите и презастрахователите		2	3	
6.1.	Обща характеристика на разходите при застрахователите и презастрахователите			
6.2.	Класификация на разходите на застрахователите и презастрахователите			
Тема 7. Счетоводно отчитане на административно-управленските разходи		2	3	
7.1.	Счетоводно отчитане на административно-управленските разходи по икономически елементи			
7.2.	Счетоводно отчитане на административно-управленските разходи по функционално предназначение			
Тема 8. Особенности при отчитане на оперативните разходи при пряко застраховане и презастраховане		3	5	
8.1.	Отчитане на разходите за застрахователни обезщетения и суми			
8.2.	Отчитане на разходите за ликвидация			
8.3.	Отчитане на аквизиционните разходи			
8.4.	Отчитане на разходите за участие в резултата на застрахователя (презастрахователя)			
Тема 9. Особенности при отчитане на приходите при застрахователите и презастрахователите		3	5	
9.1.	Същност и класификация на застрахователните премии			

9.2.	Основни принципи за признаване на приходите от застрахователни премии			
9.3.	Отчитане на приходите от премии по пряко застраховане			
9.4.	Отчитане на някои специфични приходи по активно презастраховане			
9.5.	Отчитане на някои специфични приходи по пасивно презастраховане			
Тема 10. Методика за образуване на застрахователните резерви. Счетоводно отчитане на резервите		2	3	
10.1.	Методика за образуване на застрахователните резерви			
10.2.	Отчитане на застрахователно-технически резерви			
Тема 11. Съдържание, ред за съставяне и представяне на годишни финансови отчети на застрахователните предприятия		1	1	
11.1.	Годишно счетоводно приключване при застрахователните предприятия			
11.2.	Съставяне на годишен финансов отчет съгласно МСС/МСФО			
Тема 12. Финансов надзор върху дейността на застрахователите и презастрахователите		1	2	
12.1.	Финансов надзор относно собствените средства и платежоспособността			
12.2.	Изготвяне на отчети и справки за целите на финансовия надзор			
Общо:		30	45	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Домашна работа - писмена по зададена задача	1	35
1.2.	Курсова работа по зададена тема	1	35
1.3.	Контролна работа - писмена по зададена конкретна задача и/или тест	1	20
Общо за семестриален контрол:		3	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит - класически писмен с 2 изтеглени на лотариен принцип въпроса и решаване на задача и/или тест	1	45
Общо за сесиен контрол:		1	45
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА

А. Учебници и учебни помагала:

1. Захариев, П., Попова-Йосифова, Н., Счетоводство на застрахователните и пенсионноосигурителните предприятия, Варна, “Геа Принт”, второ допълнено и преработено издание, 2011г.
2. Захариев, П., Попова-Йосифова, Н. и др., Сборник от задачи и тестове по счетоводство на застрахователните и пенсионноосигурителните предприятия, Варна, “Геа Принт”, второ допълнено и преработено издание, 2011г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА

Б. Статии и научни доклади:

1. Попова-Йосифова, Н., Перспективи пред счетоводната отчетност на застрахователните предприятия. ДОКЛАД. Юбилейна международна научнопрактическа конференция „Финансите и стопанската отчетност – състояние, тенденции, перспективи, СА“Д. А. Ценов“ – гр. Свищов, 25-26/10/2013, Отпечатан в сборник с доклади, с. 207 - 211
2. Попова-Йосифова, Н., Оповестяване на застрахователния риск във финансовите отчети на застрахователните предприятия. ДОКЛАД. Девета международна научна конференция на младите учени „Икономиката на България в променяща се политическа, социална и икономическа среда“, УНСС – гр. София, 04/11/2013
3. Попова-Йосифова, Н., Финансова отчетност относно застрахователните договори – перспективи и бъдещи проблеми, ДОКЛАД, Международна научна конференция на тема „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения“, 15/05/2015, Варна, Отпечатан в сборник с доклади, том II, с. 208-213
4. Христов, И., Димитрова, Л. Актуални изисквания относно съставяне на Годишния доклад за дейността на българските публични предприятия //Актив счетоводна матрица, бр. 160(2), 2016, с. 5-10.

В. Нормативни актове:

1. Кодекс за застраховането, ДВ, бр. 102/29.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.
2. Закон за данък върху застрахователните премии, ДВ, бр.86/02.11.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.
3. Наредба №5/15.10.2003 г. за извършване на дейност като застрахователен брокер и застрахователен агент, Комисия за финансов надзор, ДВ, бр. 96 от 31.10.2003 г.
4. Наредба № Н-20 за изискванията към формата, структурата и съдържанието на финансовите отчети, които се съставят от застрахователните предприятия, ДВ, бр. 6/19.01.2007г.
5. Наредба № 24/08.03.2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, приета с Решение № 52-Н от 08.03.2006 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2006 г.
6. Наредба № 31/02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, както и за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането и Закона за здравното осигуряване, които отговорният актюер заверява, ДВ, бр. 71 от 01.09.2006 г.

7. Наредба №32/13.09.2006 г. за изискванията към организацията и дейността на службата за вътрешен контрол на застрахователя, презастрахователя и на лицата, включени в застрахователна група, приета с Решение № 64-Н от 13.09.2006 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 81 от 06.10.2006 г.

8. Наредба № 42/03.11.2010г. за изграждането и поддържането на информационна система за оценка, управление и контрол на риска, в т.ч. за издаване на полици по задължителните застраховки по чл. 249, ал.1 от Кодекса за застраховането, обн., ДВ, бр. 90/16.11.2010 г.

9. Заповед № 61/02.02.2004 г. за утвърждаване образец на дневник на застрахователен брокер, Комисия за финансов надзор

10. Заповед № 204/13.10.2006 г. за утвърждаване на минимално съдържание на удостоверенията за легитимация на застрахователните агенти, Комисия за финансов надзор

11. Указание на МФ ЗМФ-1846/23.12.2010г. (УК-6/29.12.2010г.) относно прилагането на Закона за данък върху застрахователните премии

12. Наредба № Из-41/12.01.2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информирание между Министерството на вътрешните работи, Комисията за финансов надзор и Гаранционния фонд, обн. ДВ, бр.8/30.01.2009 г., изм. ДВ, бр. 94/30.11.2010 г., изм. и доп., бр. 19 от 28.02.2017 г.

13. Наредба № 49/16.10.2014 г. за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, обн., ДВ бр. 90 от 31.10.2014 г., доп., ДВ бр. 95 от 8.12.2015 г., изм. и доп., ДВ бр. 33 от 25.04.2017 г.

14. Наредба № 51/28.04.2016 г. за собствените средства и за изискванията за платежоспособност на застрахователите, презастрахователите и групите застрахователи и презастрахователи, обн. ДВ, бр. 38 от 20.05.2016 г., в сила от 20.05.2016 г.; изм., ДВ бр. 6 от 19.01.2017 г., в сила от 19.01.2017 г.

15. Наредба № 53/23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд, обн., ДВ бр. 6/19.01.2017 г., в сила от 19.01.2017 г., прилага се от застрахователите и презастрахователите от 01.01.2017 г.; попр. ДВ бр. 31 от 18.04.2017 г.; посл. изм., ДВ бр.2 от 2019 г.

16. Наредба № 54/30.12.2016 г. за регистрите на Гаранционния фонд за обмяна и защитата на информацията и за издаването и отчитането на задължителните застраховки по чл. 461, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането, обн. ДВ, бр. 7 от 20.01.2017 г., в сила от 20.01.2017 г.

17. Наредба № 66 от 16.05.2019 г. относно допълнителните изисквания във връзка с класифицирането на инвестиционни застрахователни продукти като несложни по смисъла на чл. 342, ал. 5 от Кодекса за застраховането - обн. - ДВ, бр. 42 от 28.05.2019 г.

18. Наредба № 67 от 04.07.2019 г. за реда за регистрация на застрахователните посредници по електронен път - обн. - ДВ, бр. 55 от 12.07.2019 г.

19. Директива на ЕС 91/674/ЕИО от 19.12.1991 г. относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на застрахователните предприятия, изменена с Директива 2003/51/ЕС от 18.06.2003 г.

20. Директиви на Европейския парламент и на Съвета на ЕС-Първа директива 73/239/ЕИО и директиви за изменението ѝ-76/580/ЕИО, 84/641/ЕИО, Втора директива

88/357/ЕИО, 90/618/ЕИО, Трета директива 92/49/ЕИО, Директива 2002/13/ЕО за изменение на Директива 73/239/ЕИО по отношение на изискванията за границите на платежоспособност на дружества, които не извършват животозастраховане, Директива 2002/83/ЕО и Директива 2005/68/ЕО относно презастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО, 92/49/ЕИО, 98/78/ЕО и 2002/83/ЕО

21. Международни счетоводни стандарти и Международни стандарти за финансово отчитане, ПМС № 207 от 07.08.2006 г, ДВ, бр. 66 от 2006 г.

22. Регламент № 1126/2008 на Комисията от 03 ноември 2008 г. за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) №1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета, Официален вестник на Европейския съюз, L 320/1-481 от 29.11.2008 г.

23. Регламент (ЕО) № 1274/2008 на Комисията от 17 декември 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 1, Официален вестник на Европейския съюз, L 339/3-44 от 18.12.2008 г.

24. Примерен сметкоплан за студенти от ИУ-Варна